

Tadeusz Śliwa, *Jakiel Stanisław (1910–1983)* [w:] Kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej

Jakiel Stanisław (1910–1983) bp sufragan przemyski

Ur. się 12 IV 1910 r. w Jaćmierzu. Gimnazjum jako małoseminarzysta ukończył w 1929 r. w Przemyślu i bezpośrednio potem wstąpił do Sem. Duch. Po dwóch latach nauki w Instytucie Teologicznym został wysłany do Innsbrucka w Austrii, gdzie na tamtejszym Uniw. prowadzonym przez jezuitów uzyskał w 1935 r. doktorat z teologii. Rok wcześniej otrzymał tam święcenia kapłańskie. Po powrocie do diec., w 1936 r., po dwóch krótkich wikariatach, w końcu tego roku był kapelanem bpa F. Bardy i notariuszem w kurii biskupiej, ale w r. szk. 1937/8–1938/9 był etatowym katechetą w Gimnazjum Kupieckim i Liceum Handlowym w Przemyślu. Wybuch II wojny światowej (1939) zastał go w rodzinnej miejscowości, gdzie chwilowo był administratorem parafii. W początku r. 1940 przejściowo był duszpasterzem w Maćkowicach (pow. Przemyśl), ale wkrótce wikarym w Jarosławiu, a pod koniec pobytu tamże, administratorem parafii farnej, a od 20 IX 1943, przez niecały rok administratorem parafii Przemyśl-Błonie. Po ucieczce Niemców w lipcu 1944 r. przez krótki okres był dyrektorem gospodarczym reaktywowanego Małego Seminarium, potem chwilowo jego rektorem, ale już od 24 XI 1944 r. nauczał w Sem. Duch. w Brzozowie teologii moralnej, a równocześnie był dyrektorem gospodarczym, czyli prokuratorem tej instytucji, co oznaczało nadmiar zajęć. Spośród gospodarczych, najtrudniejszym okazało się przygotowanie do zamieszkania przez kleryków kompletnie zdewastowa-

nego właściwego budynku Sem. Duch. w Przemyślu, co w 1946 r. zostało uwieńczone sukcesem, dzięki czemu seminarium mogło funkcjonować normalnie. Obowiązki dyrektora spełniał z krótką przerwą do 1953 r., w którym został wicerektorem, a wkrótce p.o. rektorem do 1957 r., dydaktyczne zaś z teologii moralnej do 1962 r., ale od 1949/50 tylko jej część, ponadto w 1947/8 rozpoczął wykłady z teologii pastoralnej, potem jeszcze z homiletyki, ale zrezygnował z nich w 1957 r. W 1953 r. został członkiem kapituły katedralnej, co oznaczało także większe zaangażowanie w administracyjną działalność w kurii biskupiej. Zwiększyły się one, gdy w 1957 r. został mianowany przez papieża tytularnym bp. Tanagry i bp. pomocniczym, sufraganem przemyskim. Wkrótce został prowikariuszem generalnym bpa ordynariusza.

W kurii biskupiej spełniał kilka funkcji, z których najbardziej znaczące były: przewodniczący Rady Diecezjalnej Komisji Liturgicznej, od 28 III 1962 r. został drugim wikariuszem generalnym bpa ordynariusza, od 6 VI 1958 do 10 IX 1960 był oficjałem sądu biskupiego, choć nie miał prawniczego wykształcenia. Najważniejszą jednak funkcją w tej instytucji było zajmowanie się sprawami personalnymi księży wikarych, w tym mianowanie ich na placówki wikariuszowskie – za aprobatą bpa ordynariusza. Ujawniała się przy tych okazjach jego głęboka kultura i życzliwość dla ludzi, toteż darzono go zaufaniem. W okresach wiosenno-letnich dużo czasu zajmowały mu wizytacje diec. Po śmierci (13 XI 1964) bpa Bardy, w 1965 r. był wikariuszem kapitulnym i wkrótce administratorem diecezji. W kapitule, w 1967 r. zajął pierwszą godność prepozyta.

W ramach Konferencji Episkopatu Polski był członkiem Komisji Liturgicznej, od 1967 jej przewodniczącym, i współdziałał we wprowadzaniu reform liturgicznych w Kościele w Polsce uchwalonych na II soborze watykańskim (1962–1965). W okresie przewodniczenia komisji ogłoszono nowe teksty w j. polskim: administrowania sakramentu chrztu, małżeństwa i sakramentu chorych. Ogłoszono także nowy rytuał pogrzebowy i wydano (studyjny) mszał polski oraz pierwszy tom brewiarza.

Uczestniczył w II, IV i V sesji II soboru watykańskiego. Do rozwinięcia działalności naukowej nie miał warunków. Pisał artykuły o charakterze dewocyjnym, duszpasterskim. Najważniejszą pozycję zajmuje wśród 38 pozycji bibliografii *Modlitewnik-mszałik* wydawany sześciokrotnie w latach 1963–1972, stopniowo poprawiany i powiększany.

Zmarł nagle 26 III 1983 r. w trakcie odprawiania mszy św. Pochowano go w podziemiach katedry. W pogrzebie uczestniczyło ok. 500 księży, co stanowiło symbol.

Śliwa T., *Ks bp Stanisław Jakiel sufragan przemyski 1910–1983*, „Premisla Christiana”, t. 1: 1987/88, s. 171-176 – także bibliografia; Tenże, *Słownik polskich teologów katolickich*, t. 8 (1995), s. 225-227 (w skrócie).